

Доброволен пенсионен фонд ОББ

Доклад за дейността
Финансов отчет заедно с доклад на независимите одитори

31 декември 2023 година

Обща информация.....	i
Доклад за дейността.....	ii
Доклад на независимите одитори до едноличния акционер на Доброволен пенсионен фонд ОББ	
Отчет за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица	1
Отчет за нетни активи на разположение на осигурените лица	2
Отчет за паричните потоци	3
Приложения	
1. Корпоративна информация	4
2. Изготвяне на финансовите отчети	6
2.1. База за изготвяне	6
2.2. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения	6
2.3. Съществена информация за счетоводната политика	8
2.4. Нови и изменени стандарти, приети от Фонда	12
2.5. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Фонда	13
2.6. Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС.....	13
3. Нетни печалби/(загуби) от преоценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност	14
4. Приходи от лихви.....	14
5. Оповестяване на свързани лица.....	14
5.1. Такси и удържки от осигурителни вноски за управляващата компания	15
5.2. Задължения към управляващата компания	15
6. Осигурени лица.....	15
6.1. Вноски за осигурени лица по сключени договори.....	15
6.2. Изплатени средства на осигурени лица, пенсионери и техните наследници	15
7. Парични средства и парични еквиваленти.....	16
8. Вземания, свързани с инвестиции	16
9. Инвестиции по справедлива стойност	16
9.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България.....	16
9.2. Български корпоративни облигации.....	17
9.3. Чуждестранни държавни ценни книжа	17
9.4. Чуждестранни корпоративни облигации	17
9.5. Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми.....	18
10. Деривативни финансови инструменти	18
11. Други задължения	18
12. Данъчно облагане.....	19
13. Управление на финансовите рискове	19
14. Инвестиции по справедлива стойност по категории	33
15. Финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност.....	35
16. Събития след края на отчетния период	35

Управляващо пенсионно дружество

„Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД

Надзорен съвет

Коста Чолаков – Председател на Надзорния съвет

Ани Ангелова – Заместник-председател и член на Надзорния съвет

Проф. д-р Григор Димитров – Член на Надзорния съвет

Управителен съвет

Николай Стойков – Главен изпълнителен директор

Анастас Петров – Изпълнителен директор

Мая Русева - Член

Елица Занчева - Член

Венета Манова - Член

Адрес на управление

бул. „Витоша“ 89б, ОББ Милениум център, етаж 16

София 1463, България

Регистър и регистрационен номер

„Доброволен пенсионен фонд ОББ“ е вписан в Търговския регистър на Софийски градски съд по ф.д. № 14263/2000 г.

Банка попечител

УниКредит Булбанк АД

Инвестиционни посредници

Първа финансова брокерска къща АД

Cowen Execution Services Limited

Одитори

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД

бул. Мария Луиза 9-11

София 1000

БДО АФА ООД

ул. Оборище №38

София 1504

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ГОДИНАТА,
ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2023 г.**

I. Обща информация за Доброволен пенсионен фонд ОББ

„Доброволен пенсионен фонд ОББ („Фонд“ или „ДПФ“) е регистриран с решение № 1/ 04.12.2000 г. на Софийски градски съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София, бул. „Витоша“ 89б.

Фондът се управлява от „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД („Компанията“ или „ПОК ОББ“) и се представлява от изпълнителните му директори. Фондът няма служители.

Средствата на Фонда се управляват от екип от професионални мениджъри, които имат дългогодишен опит в управлението на големи корпоративни структури и инвестиционни портфейли.

Към 31 декември 2023 г. структурата на управление на Компанията е двустепенна и се осъществява от Управителен и Надзорен съвет в състав:

Надзорен съвет:

- Коста Чолаков – Председател на Надзорния съвет
- Ани Ангелова – Заместник-председател и член на Надзорния съвет
- Проф. д-р Григор Димитров – независим член на Надзорния съвет

Управителен съвет:

- Николай Стойков Стойков – главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет;
- Анастас Атанасов Петров – изпълнителен директор и заместник-председател на Управителния съвет;
- Елица Александрова Занчева – Член;
- Мая Иванова Русева – Член;
- Венета Ангелова Манова – Член.

Финансов надзор

Осигурителният надзор върху дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ се осъществява от Комисията за финансов надзор.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г.

През 2023 г. дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ бе насочена към:

- Утвърждаване на позициите на пазара на пенсионноосигурителни услуги в България и разширяване на каналите за дистрибуция и обслужване на клиенти;
- Разширяване на каналите за обслужване и предлагане на високо качество на услугите;
- Защита на спестяванията на осигурените лица срещу инфлацията в дългосрочен план, и ограничаване на ефектите от повишената инфлация върху Фонда и средствата на осигурените лица;
- Активно управление на портфейла на Фонда с цел намаляване на ефекта от неблагоприятната икономическа ситуация и волатилността на финансовите пазари;
- Управление на рисковете и професионално управление на средствата на клиентите.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

A. Предприети мерки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ в условията, свързани с последствията от повишена инфлация.

През 2023 година станахме свидетели на възстановяване на финансовите пазари, след негативните резултати от 2022 година. Причината за позитивното развитие е устойчивото представяне на икономиките, ниската безработица и спад на инфлацията.

Инфлацията остана основна тема на финансовите пазари през годината. Предприетите мерки от страна на централните банки, възстановените веригите на доставки след пандемията от COVID-19 и спадът в цените на енергийните суровини помогнаха за овладяването на инфлацията. По-ниските стойности на инфлационните индекси дадоха възможност на централни банки на прекратят политиките по вдигане на лихвените, като Федералния резерв дори даде индикация за възможни понижения на лихвените проценти през 2024 година.

Ниското ниво на безработица подкрепи потреблението, което доведе до солиден ръст на brutния вътрешен продукт на САЩ. Икономиката на САЩ нарасна с по-бързи от очакваните в началото на 2023 година. В Европа икономиката регистрира нисък ръст под влияние на войната в Украйна и слабото възстановяване на Китайската икономика след COVID-19.

За 2023 година основната пазарна тенденция, свързана с търговията с акции беше доброто представяне на технологичните компании. Причината за това са развитието в сферата на изкуствения интелект и перспективите пред икономическите сектори свързани с неговата употреба.

При инструментите с фиксирана доходност успокояването на инфлацията и индикациите от страна на централните банки за приключване на цикъла на вдигане на лихви доведоха до положителна доходност. Корпоративните облигации с кредитен рейтинг по-нисък от инвестиционен се представиха най-добре.

С цел да се възползва в максимална степен от благоприятното развитие на финансовите пазари, „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД поддържа високо ниво на рисковите активи в портфейлите на пенсионните фондове в рамките на годината. След публикуването на добрите данни свързани с инфлацията през последното тримесечие, беше увеличена дюрацията на инструментите с фиксирана доходност. Предприетите от Компанията действия доведоха до отлични инвестиционни резултати, както в абсолютна стойност и така и относително спрямо останалите пенсионни фондове в страната.

Дружеството неизменно поддържа достатъчно ликвидни средства, с които да посрещне изходящите парични потоци, свързани с инвестиционната дейност на Фонда, както и всички предстоящи плащания към осигурени лица и пенсионери.

Основните изходящи парични потоци на Фонда са свързани с плащания към осигурени лица и пенсионери, както и други пенсионни фондове, когато осигурените лица прехвърлят средствата си в друг фонд (веднъж месечно). Източниците на ликвидност във Фонда са от една страна вноските на осигурените лица, а от друга бързоликвидни финансови инструменти в портфейла на Фонда. Ръководството счита, че наличните пари и парични еквиваленти и други финансови активи ще бъдат достатъчни за Фонда да продължи нормалната си дейност дори при сценарий с намалени парични потоци от вноски в бъдеще.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

A. Предприети мерки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ в условията, свързани с последиците от повишена инфлация (продължение).

В ситуация на положителен ръст на икономиките, ниска безработица, спадаща инфлация и индикации за край на цикъла на вдигане на лихвените проценти основните класове активи реагираха със силен ръст и приключиха годината с положителен резултат.

Взимайки предвид тези фактори, Компанията наблюдава и прави текущо анализи и оценки и предприема действия в следните основни направления:

1. Ежедневен мониторинг на пазарите и оценка на необходимостта от промени в алокацията на активите с цел ограничаване на ефектите от военния конфликт върху стойността на средствата на осигурените лица/пенсионерите.
2. Увеличаване на честота на провеждане на срещите на Комитета по активи и пасиви с цел своевременно идентифициране на всички нововъзникващи рискове и синхронизиране на предприеманите действия с политиките на KBC Group.

През годината Фондът не е изпитвал ликвидни затруднения.

B. Утвърждаване позициите на Фонда пазара на пенсионноосигурителни услуги в България

- Към 31 декември 2023 г. броят на осигурените лица в Доброволен фонд ОББ е 45 812 (45 341 към 31 декември 2022 г.), като през отчетната календарна година са регистрирани 1 564 новоосигурени лица във фонда. През 2023 г. нетните активи на Доброволен пенсионен фонд ОББ са нарастнали от 182,339 хил. лв. в края на 2022 г. до 208, 410 хил. лв. в края на 2023 г. Фондът запази водещата си позиция по отношение на средния размер на натрупване на средства на едно осигурено лице, като то надвишава два пъти средното натрупване за пазара. През отчетната година брутната сума от вноски, постъпила в полза на осигурените лица в „ДПФ ОББ“ е в размер на 15 321 хил. лв. (17 814 хил. лв. към 31 декември 2022 г.).
- Позиция спрямо конкурентите.

По данни на КФН към края на 2023 г., пазарният дял на „ДПФ ОББ “ определен на база на броя на осигурените в него лица е 7.13%. Въз основа на този показател, компанията се нарежда на шесто място спрямо останалите конкуренти на пазара. Пазарният дял на фонда на база на размера на нетните му активи е 14.70%. Този показател му отрежда второ място спрямо останалите конкуренти на пазара.

C. Управление на средствата на осигурените лица

Основната цел на Доброволен пенсионен фонд ОББ при управлението на средствата на осигурените лица е реалното им нарастване чрез постигане на доходност, надвишаваща инфлацията в дългосрочен план. Фондът реализира това чрез разумен баланс между риск и доходност, което осигурява дългосрочна сигурност за вложенията на клиентите на компанията.

В допълнение към тази основна цел, Фондът се стреми към реализиране на доходност над средната за всички фондове за допълнително пенсионно осигуряване на пазара, публикувана от Комисията за финансов надзор. Опитът, който KBC Group притежава на международните финансови пазари, е важна предпоставка тази цел да бъде постигната.

В рамките на инвестиционния процес „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ оценява и управлява съвкупност от рискове, свързани с управлението на активите. Примери за такива рискове са: кредитният, пазарният (включващ лихвен риск, валутен риск, риск свързан с инвестициите в акции, риск свързан с кредитния спред и риск, свързан с инвестициите в недвижими имоти), ликвидният, оперативният риск и други. В процеса на управление на рисковете Компанията следва утвърдени методики на KBC за оценка на риска. Това гарантира последователност на инвестиционния процес, разширен мониторинг на рисковете и своевременна реакция при неблагоприятни пазарни тенденции.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

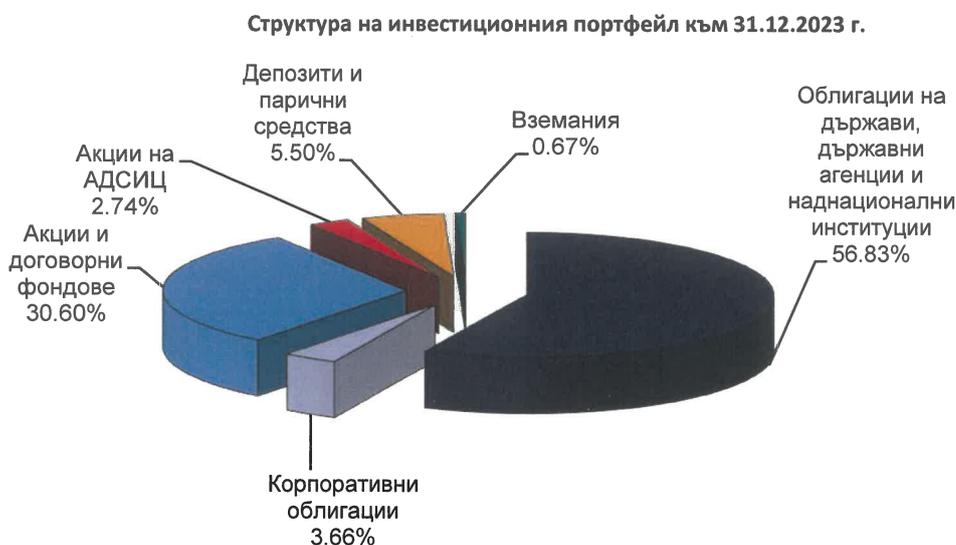
С. Управление на средствата на осигурените лица (продължение)

С интегрирането на Компанията в групата на КВС, инвестиционната политика на Фондовете беше адаптирана към груповите изисквания, като в същото време запази основните си елементи. За осъществяване на надежден контрол върху инвестиционната дейност във фондовете, са приети Инвестиционен мандат и Инвестиционна политика на Фонда, чието прилагане се съблюдава стриктно. На ежедневна база такъв контрол се упражнява и от отдел „Управление на риска“. По този начин се гарантира надеждно интересът на осигурените лица.

При инвестиране на средствата на нашите клиенти се отчитат идентифицираните рискови фактори и инвестиционни възможности, като инвестиционните решения се извършват в съответствие с Политиката на КВС Group за отговорно инвестиране, която изисква:

1. Да отчитаме в инвестиционните си решения социалното поведение, корпоративното управление и отношението към околната среда на компаниите, в които инвестираме;
2. Като акционер да упражняваме своето право на глас;
3. Да упражняваме своето влияние, за да подпомагаме положителните промени на пазарите, на които оперираме;
4. Да действаме законосъобразно и да подпомагаме подобряването на правната рамка;
5. Да не инвестираме в компании, които нарушават човешките права, използват детски труд, нарушават санкциите за търговия с оръжие или не спазват политиките за антикорупция;
6. Да идентифицираме и да вземаме предвид дългосрочно устойчивите инвестиционни възможности;
7. Да бъдем прозрачни.

С решение на Управителния съвет от 20.12.2023 г. са приети изменения в Инвестиционната политика на Доброволен пенсионен фонд ОББ. Основните промени са свързани със завишаване на лимитите на инвестициите в акции. Направена е промяна по отношение на инвестициите в дялове и акции по географски райони, като от изброените държави е изключена Русия. Променят се използваните показатели за оценка на ефективността на инвестиционната политика и критериите за преразглеждането ѝ.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

С. Управление на средствата на осигурените лица (продължение)

Основни параметри на инвестиционния портфейл към 31.12.2023 г. на база среднопретеглени стойности:

	ДФФ ОББ
Кредитен рейтинг	A-
Експозиция по валути:	
BGN	8.77%
EUR	72.88%
USD	18.35%

Постигната доходност, инвестиционен риск и коефициент на Шарп

Пенсионен фонд	Показател	Година					Средно-геометрична доходност за периода (на годишна база)
		2019	2020	2021	2022	2023	
ДФФ ОББ	Доходност ¹	7.57%	2.06%	7.06%	-11.49%	9.63%	2.66%
	Инвестиционен риск ²	2.30%	5.99%	3.36%	7.40%	3.66%	
	Коефициент на Шарп ³	3.47	0.42	2.24		1.76	

Забележки:

¹ Номиналната доходност за 2019, 2020, 2021, 2022 и 2023 г. е изчислена на основата на изменението на стойността на един дял за съответната година, съгласно методика на Комисията за финансов надзор (КФН).

² Инвестиционният риск е изчислен с показателя стандартно отклонение на доходността, съгласно методика на КФН.

³ Стойности на Коефициента на Шарп се оповестяват само в случай че постигнатата номинална доходност е по-висока от безрисковата доходност за съответната година. Коефициентът е изчислен, съгласно методика на КФН. Посочената доходност няма по необходимост връзка с бъдещи резултати. Стойността на един дял подлежи на ежедневна преоценка, като тази стойност може да се увеличава, но и да намалява. Доходът от инвестиране на средствата се отразява в изменението на стойността на един дял, като Дружеството не гарантира постигането на положителна доходност.

D. Поддържане на високи професионални стандарти в обслужването на клиенти

„Доброволен пенсионен фонд ОББ“ се стреми към високи стандарти на обслужване на клиентите в България, базирани на индивидуален подход, конфиденциалност, прозрачност и коректно отношение към клиента, предоставяне на информация чрез различни канали на комуникация – чрез центъра за контакт с клиенти на компанията, интернет, физическо обслужване в офиси и професионална консултация на място.

С цел повишаване на качеството на обслужване на клиентите на Фонда през 2023 година беше въведен модел на дистанционно обслужване. Съгласно установения процес, клиентът се идентифицира предварително в офис на ОББ, заявявайки услугата, която желае да да му бъде предоставена. Обслужването впоследствие се извършва от Центъра за контакт с клиенти.

През 2023 г. беше разширен и достъпа на клиентите до услугите на електронния портал на ОББ ПОК, като от м. Март, те са вече достъпни и през приложението ОББ Мобайл.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

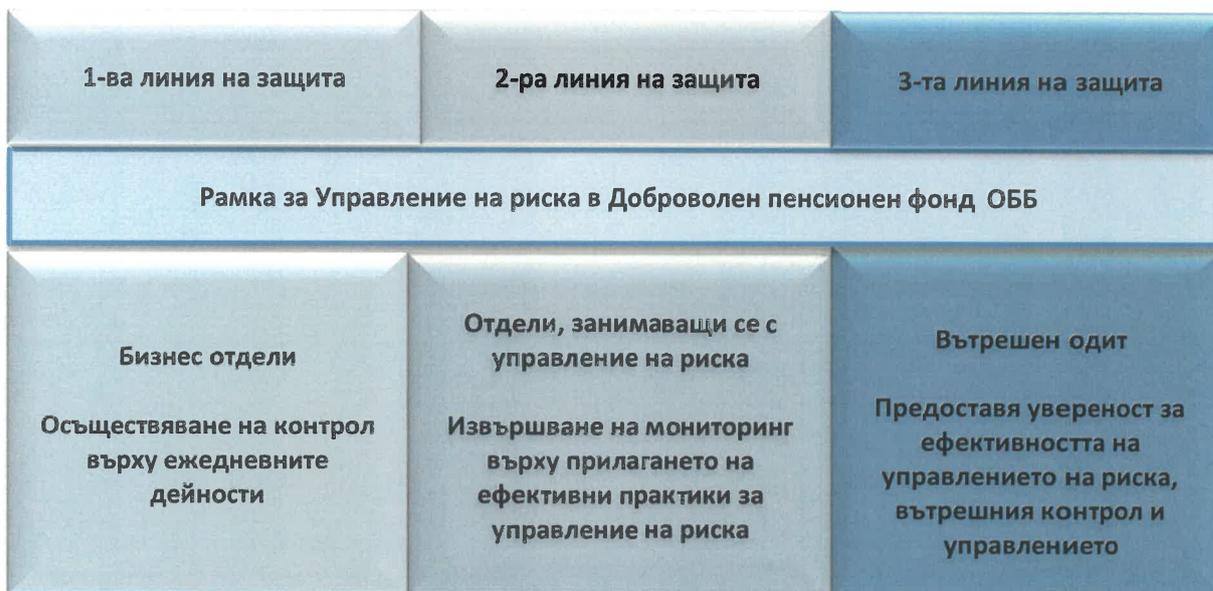
Е. Управление на риска

Системата за управление на риска в „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ е свързана с прилагане на система от правила и процедури, насочени към ефективно управление на финансовите и нефинансови рискове. Управлението на рисковете има важно значение поради факта, че в случай на материализирането им възникват финансови и нефинансови загуби, които засягат интересите на осигурените лица.

Управлението на риска в „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ ЕАД се осъществява на базата на цялостна рамка за управление на рисковете, наречена „Модел на трите линии на защита“. Съгласно този Модел:

- Всички бизнес функции в Компанията (напр. Продажби, Управление на инвестициите, ИТ, оперативни отдели, Човешки Ресурси и др.) формират 1-ва линия на защита по отношение на рисковете. Те прилагат политиките и процедурите за контрол на рисковете в съответната функционална сфера в Компанията.
- Функционалните звена, които се занимават с управление на рисковете, присъщи за дейността на Компанията (напр. финансов, информационен, правен и регулативен и други рискове), формират 2-рата линия на защита. Тези функции наблюдават и контролират прилагането на политиките и процедурите в Компанията и предоставят насоки и препоръки към 1-ва линия на защита по отношение на ефективното управление на рисковете.
- Звеното за вътрешен одит в Компанията изгражда 3-та линия на защита. Тази функция осигурява независима и обективна оценка на ефективността на контролите, които се прилагат в рамките на 1-ва и 2-ра линия на защита с цел намаляване на основните рискове, влияещи върху дейността на Компанията.

През 2023 година Компанията продължи да поддържа високо ниво на ангажираност на бизнес функциите по отношение на управлението на риска, в това число чрез имплементиране на правилата и принципите за управление на риска, заложи в Политиките и Стандартите на КВС Груп.

Финансово-осигурителни рискове във фазата на акумулиране

Финансово-осигурителните рискове във фазата на акумулиране обхващат всички характерни рискове в пенсионно-осигурителната дейност. Във фазата на акумулиране на средства финансовите рискове са свързани основно с режима на инвестиране на управляваните активи. В същото време управлението на средствата на Доброволния пенсионен фонд не е обвързано с постигането на определена доходност.

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

Е. Управление на риска (продължение)

Финансово-осигурителни рискове във фазата на изплащане

В съответствие с действащото законодателство, осигуряването във Фонда дава право на следните плащания, независимо дали осигурителният договор е работодателски или с лични вноски, а именно:

- а) лична срочна пенсия, еднократно или разсрочено изплащане на средствата от индивидуалната осигурителна партида при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на част първа на КСО или по желание на осигуреното лице до пет години преди навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО
- б) лична срочна пенсия, еднократно или разсрочено изплащане на средствата от индивидуалната осигурителна партида при трайна загуба на работоспособност 50 /петдесет/ и над 50 /петдесет/ на сто
- в) на наследствена срочна пенсия, на еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице или на пенсионер. Плащането се извършва на посочените в договора ползващи лица или на наследниците по закон.

Личната срочна пенсия се определя на базата на натрупаните средства в индивидуалната осигурителна партида, избрания от лицето период за получаването и техническия лихвен процент, използван в актюерските разчети и одобрен от Заместник-председателя на Комисията.

Лична срочна пенсия се отпуска само ако месечният и размер е не по-малък от 15 /петнадесет/ на сто от размера на минималната месечна работна заплата за страната към датата на отпускането на тази пенсия.

В случай, че изчисленият месечен размер на пенсията е по-малък от 15 /петнадесет/ на сто от размера на минималната месечна работна заплата за страната, то тогава натрупаните средства се изплащат наведнъж или разсрочено след придобиване право на пенсия.

Пенсиите, изплащани от Фонда са срочни поради, което не се поемат биометрични рискове, свързани с изплащането им. Средствата на осигурените лица във фазата на натрупване и тези, които имат сключени пенсионни договори, се управляват като част от един и същ портфейл, поради което са изложени на едни и същи финансови рискове.

Размерът на срочните пенсии не е гарантиран, като пенсиите от Фонда се изплащат от индивидуалните партиди на лицата със сключени пенсионни договори. Инвестиционният риск във фазата на изплащане се носи от пенсионерите, поради което в случаите на реализирана доходност, която е по-ниска от техническата лихва, използвана за изчисляване на отпускнатите пенсии, същите подлежат на отрицателна актуализация, която води до намаляване на размера им. До момента, в случай на такава отрицателна актуализация, Дружеството извършва финансиране със собствени средства, за да компенсира намалението на натрупванията по партидите на пенсионерите и да запази отпускнатите пенсии. Тъй като не са предвидени специфични механизми за гарантиране размера на срочните пенсии, изплащани от Фонда, а буферът, който се създава в рамките на индивидуалната партида на всеки пенсионер е въведен от 2021 г., средствата в този буфер към момента са несъществени. Поради това рискът, свързан с намаляване на отпускнатите пенсии вследствие на актуализацията им, продължава да се оценява като вероятен, но от гледна точка на материалност е нисък с оглед на общия размер на изплащаните срочни пенсии от Фонда.

Управление на финансовите рискове

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Фонда, включват лихвен, ликвиден, валутен, кредитен и ценови риск. Управителният съвет преразглежда и определя политиката за управление за всеки от тези рискове, които са обобщени по-долу:

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

Е. Управление на риска (продължение)

Кредитен риск

При управлението на кредитния риск, Фондът инвестира във финансови инструменти с адекватен кредитен рейтинг.

За ограничаване на експозицията на Фонда на кредитен риск са въведени следните процеси и процедури:

- Оценка на кредитния риск – чрез т. нар. рискова премия, представляваща спреда между корпоративната крива на доходност и приложимата бенчмарк – крива, формирана от съответните за пазара на емитента правителствени облигации в обръщение.
- Анализ както на кредитното качество (рейтинг) на емитента на ценната книга, така и на контрагентите, с които Фонда извършва инвестиционните си операции.

Валутен риск

През 2023 г. средствата на Фонда са инвестирани в активи, деноминирани в български лева, евро и щатски долари. Валутният риск, свързан с движението на валутния курс се покрива чрез сключване на срочни сделки във валута. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от експозициите в евро на Фонда не се намалява допълнително чрез хеджиращи сделки.

Лихвен риск

Фондът е изложен на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение на краткосрочните и дългосрочните си финансови активи с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Фонда е да управлява рисковете свързани с промени в лихвените проценти чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Фонда предполага осигуряване на достатъчно ликвидни средства за покриване на текущите задължения към осигурени лица, пенсионноосигурителното дружество и други текущи плащания. Фондът управлява ликвидния си риск чрез поддържане на парични средства и/или бързо ликвидни дългови ценни книжа.

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

В „Доброволен Пенсионен Фонд ОББ“ този риск е управляван чрез активна инвестиционна политика и прилагане на ограничения за максимален размер на концентрация на инвестиции в емитент, група, дадена индустрия, географска локация и съотношение директни инвестиции в акции и колективни инвестиционни схеми.

Нефинансови рискове

Оперативен риск

Процесът на управление на оперативния риск спомага за по-ефективното осъществяване на оперативните дейности и за намаляване до минимум на вероятността от:

- Възникване на срив в информационните системи на Фонда;
- Извършване на неоторизирани действия от вътрешни и външни лица;
- Проблеми и грешки при обработката на данни и документация;
- Нарушаване на добрите практики по отношение на наемането на персонал и безопасността на труда;

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

Е. Управление на риска (продължение)

- Неспазване на приложимите законови и подзаконовни нормативни актове, които регулират дейността на Фонда;

Управлението на оперативния риск е процес, чрез който в Доброволен пенсионен фонд ОББ:

- се идентифицира целият спектър от рискове, на които Фондът е изложен;
- се определя апетитът към риск, в съответствие със стратегическите цели на Фонда;
- се оценяват рисковете и начините за тяхното намаляване с цел вземане на информирани решения;
- се намалява вероятността и финансовият ефект на неблагоприятните събития, които носят загуби на Фонда;
- се намалява несигурността в цялостното представяне на Фонда.

Правен и регулативен риск

Процесът на управление на правния риск и риска по съответствие е свързан с прилагането на ефективни контроли с цел намаляване до минимум вероятността от:

- Неспазване на приложимите законови и подзаконовни нормативни актове, които регулират дейността на Фонда, в това число неспазването на изискванията на конкурентното законодателство и защитата на личните данни;
- Нарушение на добрите практики и етичните правила при предлагане на продуктите на Фонда и при осигуряване на висококачествено обслужване на нашите клиенти;
- Нарушаване на правилата, които регулират конфликта на интереси, личните инвестиции, пазарните манипулации, предлагането и приемането на подаръци и развлекателни мероприятия;
- Неспазване на изискванията, свързани с приемането и оценката на риска на клиентите и санкционното законодателство;
- Условието за приемане и оценка на бизнес партньорите и изискванията за възлагане на дейности на подизпълнители.

Управлението на правния риск и риска по съответствие е свързано с:

- Провеждане на обучения с цел повишаване на личния интегритет на служителите и разбирането за важноста на доброто управление на риска;
- Идентификацията и оценка на рисковете;
- Определяне на контролите за тяхното намаляване;
- Осъществяване на наблюдение по отношение на прилаганите контроли и тяхната ефективност.

Комитети и функции, участващи в системата за управление

Съгласно структурата за управление на Компанията, съобразена с изискванията на групата на КВС, към края на 31.12.2023 година към Надзорния и Управителния са създадени комитети с консултативни правомощия, както следва:

Към Надзорния съвет са създадени и функционират:

- Комитет по одит, риск и съответствие
- Комитет по възнагражденията

II. Основни насоки в дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г. (продължение)

Е. Управление на риска (продължение)

Нефинансови рискове (продължение)

Комитети и функции, участващи в системата за управление (продължение)

Към Управителния съвет са създадени и функционират:

- Комитет за управление на нефинансовите рискове (NFRC) с подкомитет по качество на продажбите (QoS) и подкомитет по управление на риска от измами (Fraud Risk Management Committee);
- Комитет за управление на активите и пасивите (ALCO) с подкомитет за контрагенти и брокери;
- Комитет за нови и активни продукти и процеси (NAPP);
- Комитет за моделиране на продукти (Model Committee);
- NPS & CX Борд (NPS&CX Board);
- Комитет за управление на кризи (Crisis Committee).

Всеки един от горепосочените комитети функционира на базата на Уставен документ, в който са описани правомощията му, честота на провеждане на заседанията и начинът на вземане на решения.

В рамките на системата за управление Компанията има създадени и функциониращи:

- функция по управление на риска;
- функция за вътрешен контрол;
- функция по вътрешен одит;
- актюерска функция.

Компанията създава правила и процедури, които осигуряват функциите, посочени по-горе, да изпълняват ефективно своите задължения по обективен, справедлив и независим начин.

Одитен комитет

Като предприятие, извършващо дейност от обществен интерес и на основание чл.23, ал.2, във връзка с чл. 21, т.16 от Устава на Компанията и чл.107, ал.2 и ал.7 от Закона за независимия финансов одит, с решение едноличния собственик на капитала на 27.06.2017 г. е избран Одитен Комитет на Дружеството.

На 16 август 2021 Управителният съвет на „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД, в качеството си на упражняващ правата на едноличен собственик на капитала на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД и на основание чл. 219, ал. 2 от Търговския закон, както и въз основа на постъпило предложение от Надзорния съвет на пенсионноосигурителното дружество, прие и одобри създаването на Комитет по одит, риск и съответствие („Одитен комитет“) като консултативен орган към Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД и избира членовете му.

През 2023 година дейността на Одитния комитет бе съобразена с изискванията на Закона за независимия финансов одит и с нормативните актове, приети от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори.

През 2023 г. Одитният комитет не е получавал сигнали за нередности в дейността на Фонда.

III. Финансови резултати от дейността на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ през 2023 г.

Към 31 декември 2023 г. общата сума на активите на Фонда възлиза на 209,080 хил. лв., което представлява увеличение с 14.59% спрямо 2022 г.

Структурата на активите към 31 декември 2023 г. е както следва:

Активи	Стойност (хил. лв.)	Относителен дял
Парични средства и парични еквиваленти	11,502	5.50%
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	196,173	93.83%
Вземания, свързани с инвестиции	495	0.24%
Деривативни финансови инструменти	910	0.43%
Общо Активи	209,080	100.0%

Структурата на пасивите към 31 декември 2023 г. е следната:

Пасиви	Стойност (хил. лв.)	Относителен дял
Задължения към управляващата компания	626	93.43%
Други задължения	44	6.57%
Общо Пасиви	670	100.0%
Нетни активи на разположение на осигурените лица	208,410	

IV. Действия в областта на научноизследователската и развойна дейност

През 2023 г. Фондът няма проекти в областта на научноизследователската и развойна дейност.

V. Допълнителна информация по Търговския закон и във връзка с разкриването на конфликти на интереси

Фондът няма клонова мрежа, по смисъла на чл. 17 от Търговския закон. Фондът не притежава собствени акции и облигации. За дейността си членовете на управителния и контролен орган на Дружеството не получават възнаграждение от Фонда. Фондът няма други разходи, освен такива, свързани с плащания към осигурени лица и пенсионери, както и разходи по сделки с финансови инструменти на Фонда.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет на Компанията нямат право да придобиват акции и облигации на Фонда.

Членовете на Управителния и Надзорен съвет нямат участия в други дружества като неограничени съдружници, нито притежават повече от 25% от капитала на друго търговско дружество.

През годината членовете на Управителния и Надзорен съвет не са сключвали договори по чл. 240 б от Търговския закон.

V. Допълнителна информация по Търговския закон и във връзка с разкриването на конфликти на интереси (продължение)

Членовете на Управителния и Надзорен съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД имат следните участия в управлението на търговски дружества и организации с идеална цел:

Надзорен съвет

Коста Чолаков

- Председател на Надзорния съвет на Пенсионноосигурителна компания ОББ ЕАД
- Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД и ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД
- Член на настоятелството на НАТФИЗ

Ани Ангелова

- Член на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД;
- Член на УС и Изпълнителен директор „Банкиране на дребно“ на ОББ;

Проф. д-р Григор Димитров

- Член на Надзорния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД
- Преподавател във Висшето училище по застраховане и финанси и Член на Академичния съвет
- Главен директор „Осигурителни отношения“ в Българската стопанска камара
- Член на Комисията по осигурителни отношения към Националния съвет за тристранно сътрудничество.
- Член на редколегията на сп. „Проблеми на труда“.

Управителен съвет

Николай Стойков Стойков

- Главен изпълнителен директор на „Пенсионноосигурителна Компания ОББ“ ЕАД
- Член на Управителния съвет на Джунйър Ачийвмънт България

Анастас Атанасов Петров

- Изпълнителен директор на „Пенсионноосигурителна Компания ОББ“ ЕАД
- Член на Управителния съвет на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване

Мая Иванова Русева

- Член на Управителния съвет на „Пенсионноосигурителна Компания ОББ“ ЕАД

V. Допълнителна информация по Търговския закон и във връзка с разкриването на конфликти на интереси (продължение)

Венета Ангелова Манова

- Член на Управителния съвет на „Пенсионноосигурителна Компания ОББ“ ЕАД

Елица Александрова Занчева

- Член на Управителния съвет на „Пенсионноосигурителна Компания ОББ“ ЕАД
- Член на Управителния съвет на Национална агенция за граждански и стопански инициативи гр. Дупница

Съгласно политиките на Фонда за избягване на конфликтите на интереси, съществува забрана за членовете на Управителния и Надзорен съвет, както и свързаните с тях лица да сключват договори с Фонда, извън стандартните договори за пенсионно осигуряване.

VI. План за развитие на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“

Основните бизнес и финансови цели на Компанията през 2024-2026г. са свързани с:

- Разширяване на позициите на Фонда на пазара на пенсионноосигурителни услуги в България и постигане на водещи позиции по пазарен дял от новия бизнес г.;
- Активно участие в дискусиите, свързани с подобряване на законовата рамка на тристълбовия пенсионен модел;
- Поддържане на стабилна капиталова адекватност, оптимално ниво на ликвидност и ефективна вътрешна контролна среда;
- Разширяване на дигиталните услуги в процесите на продажби и обслужване, чрез достъп през мобилното приложение ОББ мобайл за всички нови и съществуващи клиенти на онлайн услугите, достъпни на ubb-pensions.bg.
- Подобряване и автоматизация на процеса по привличане на нови клиенти чрез използването на разработената от Компанията, платформата ePIC за електронни квалифицирани удостоверителни услуги и дистанционно подписване на електронни документи.

VII. Събития след края на отчетния период

Към този момент ръководството счита за подходящ принципа на действащо предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет.

Няма други значими събития след края на отчетния период, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2023 г.

27 март 2024 г.

Главен изпълнителен директор: .....

Николай Стойков

Изпълнителен директор: .....

Анастас Петров

Доклад на независимите одитори

До едноличния собственик на капитала на "Пенсионноосигурителна компания ОББ" ЕАД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ („Фонда“), съдържащ отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 г., отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи съществена информация за счетоводната политика и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ към 31 декември 2023 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“.

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Фонда в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България. Ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Балансова стойност на инвестициите по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти</p> <p><i>Инвестиции по справедлива стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 г., различни от деривативни финансови инструменти: 196,173 хил. лева (31 декември 2022 г.: 171,735 хил. лева).</i></p> <p><i>Виж приложение 2.2 Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, приложение 2.3 Съществена информация за счетоводната политика, част Инвестиции на пенсионния фонд, приложение 9 Инвестиции по справедлива стойност, приложение 14 Инвестиции по справедлива стойност по категории към финансовия отчет.</i></p> <p>Портфейлът на Фонда от инвестиции по справедлива стойност, различни от деривативни финансови инструменти, към 31 декември 2023 г. е в размер на 196,173 хил. лева, което представлява 94% от общата сума на активите към тази дата и се разглежда като ключов фактор за определяне на резултатите от дейността на Фонда и за размера на нетните му активи. Оценката на ръководството за справедливата стойност на инвестициите на Фонда, които включват предимно държавни ценни книжа, акции и дялове в колективни инвестиционни схеми се базира на пазарни цени от активни пазари, а за активите, които не се търгуват на такива активни пазари - на оценъчни модели, които обичайно изискват значителен брой входящи данни. Разработването на входящите данни на моделите, като например тези, свързани с дисконтовите</p>	<p>Нашите одиторски процедури относно оценката на портфейла на Фонда от инвестиции по справедлива стойност включиха, без да се ограничават до:</p> <ul style="list-style-type: none"> — тестване на проектирането, внедряването и оперативната ефективност на избрани основни контроли, свързани с процеса на оценка на инвестиции по справедлива стойност, включително контроли по отношение на входящите данни при оценките и потвърждението на резултата от оценките; — съпоставяне на признатите справедливи стойности на всички инвестиции в портфейла на Фонда към 31 декември 2023 г., за които са налични обявени цени, с публично достъпни пазарни цени; — Подлагане на критичен анализ със съдействие на нашите експерти-оценители на оценките на справедлива стойност на инвестициите, които не се търгуват на активни пазари. Този анализ е насочен основно към: <ul style="list-style-type: none"> - оценка на съответствието на моделите за оценка с изискванията на приложимата рамка за финансово отчитане и общоприетите практики при оценяването. Като част от тази процедура, ние проверихме и вътрешната последователност, логика и математическа точност на моделите за оценка; - подлагане на критичен анализ на уместността и надеждността на ключовите данни използвани в моделите за оценка; - подлагане на критичен анализ доколко са уместни и обосновани основните допускания, заложили в моделите за оценка, най-вече относно нормите на дисконтиране и темпа на растеж, позовавайки се на външни платформи за пазарна информация; — получаване на потвърдително писмо от банката депозитар и равнение на потвърдените номинални стойности на инвестициите по справедлива стойност с

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

фактори и темп на растеж, изисква значителни преценки от страна на ръководството. Поради съществената стойност на инвестициите по справедлива стойност като елемент на финансовия отчет на Фонда, както и поради наличието на преценки и допускания, които се изискват да бъдат направени, за да се стигне до оценката на инвестициите по справедлива стойност, ние сме определили, че тази област е свързана със съществен риск от съществено неправилно отчитане и съответно представлява ключов одиторски въпрос.

инвестиционния портфейл на Фонда към отчетната дата и със списъка на инвестиционните сделки, сключени през годината;

— оценка на уместността и пълнотата на оповестяванията във връзка с инвестициите по справедлива стойност, включително относно йерархията на справедливите стойности и движението в рамките на йерархията през годината, спрямо изискванията на приложимата финансово-отчетна рамка.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишния доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет, ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Фонда с решение на едноличния собственик на капитала на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД от 11 декември 2023 г., за период от една година. "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД за първи път е било назначено като одитор на Фонда на 15 ноември 2021 г.
- "БДО АФА" ООД е назначено за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Фонда с решение на едноличния собственик на капитала на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД от 11 декември 2023 г., за период от една година. "БДО АФА" ООД за първи път е било назначено като одитор на Фонда на 25 октомври 2017 г.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Фонда представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на този Фонд, извършен от "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Фонда представлява седми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на този Фонд, извършен от "БДО АФА" ООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад с дата 29 март 2024 г., представен на одитния комитет на Фонда, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда.

За "ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД:

Джок Нюнан
Прокурис

Боряна Димова
Регистриран одитор,
отговорен за одита

бул. Мария Луиза 9-11
1000 София, България

29 март 2024 г.

За „БДО АФА“ ООД:

Рени Йорданова
Управител

Надя Вячка
Регистриран одитор,
отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

29 март 2024 г.

**ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ЗАВЪРШВАЩА НА
31.12.2023 г.**

Доброволен пенсионен фонд ОББ
 ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ
 НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
 за годината, завършваща на 31 декември 2023 г.

Приложения	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.	
<i>Нетни финансови печалби/(загуби) от управление на инвестиции и финансови активи:</i>			
Нетни печалби/(загуби) от преценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност	3	17,472	(26,023)
Нетни печалби от сделки с финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		154	943
Приходи от лихви	4	2,633	1,366
Приходи от дивиденди		1,563	1,245
Нетни загуби от сделки с чуждестранна валута		(783)	(1,150)
Други финансови приходи		4	-
Други финансови разходи		(40)	(64)
Общо нетни финансови печалби/(загуби)		21,003	(23,683)
Такси и удържки от осигурителни вноски за управляващата компания	5.1	(2,530)	(475)
ОПЕРАТИВЕН РЕЗУЛТАТ		18,473	(24,158)
<i>Промяна в Осигурителните вноски</i>			
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Вноски за осигурени лица по сключени договори	6.1	15,321	17,814
Прехвърлени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, ЕЦБ и ЕИБ		-	108
Получени средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		774	7,629
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		16,095	25,551
НАМАЛЕНИЯ			
Изплатени средства на осигурени лица, пенсионери и техните наследници	6.2	(7,653)	(7,662)
Средства на осигурени лица, прехвърлени в други пенсионни фондове		(827)	(2,964)
Други намаления		(17)	(13)
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		(8,497)	(10,639)
ОБЩО ПРОМЯНА В ОСИГУРИТЕЛНИТЕ ВНОСКИ		7,598	14,912
ОБЩО ИЗМЕНЕНИЕ В НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		26,071	(9,246)
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА			
В началото на годината		182,339	191,585
В края на годината		208,410	182,339

Отчетът за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 35. Финансовият отчет на страници от 1 до 35 е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ“ ЕАД на 27.03.2024 г. и е подписан, както следва:

Николай Стойков
 Главен Изпълнителен директор

Анастас Петров
 Изпълнителен директор

Габриела Бозаджиева
 Съставител

Съгласно доклад на независимите одитори:

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД

Джон Нюнан
 Прокурист

Боряна Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита

БДО АФА ООД

Рени Йорданова
 Управител

Надя Вяичка

Регистриран одитор, отговорен за одита

Доброволен пенсионен фонд ОББ
 ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ
 НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
 за годината, завършваща на 31 декември 2023 г.

	Приложения	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
АКТИВИ			
Парични средства и парични еквиваленти	7	11,502	10,722
Деривативни финансови инструменти	10	910	-
Вземания, свързани с инвестиции	8	495	5
Инвестиции по справедлива стойност, в това число:	9	196,173	171,735
<i>Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България</i>			
<i>Български корпоративни облигации</i>	9.1	32,875	22,602
<i>Чуждестранни държавни ценни книжа</i>	9.2	1,094	880
<i>Чуждестранни корпоративни ценни книжа</i>	9.3	85,930	77,830
<i>Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми</i>	9.4	6,563	6,094
	9.5	69,711	64,329
ОБЩО АКТИВИ		209,080	182,462
ПАСИВИ			
Задължения към управляващата компания	5.2	626	86
Деривативни финансови инструменти	10	-	12
Задължения, свързани с инвестиции		1	-
Други задължения	11	43	25
ОБЩО ПАСИВИ		670	123
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		208,410	182,339

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 35. Финансовият отчет на страници от 1 до 35 е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ“ ЕАД на 27.03.2024 г. и е подписан, както следва:

Николай Стойков
 Главен изпълнителен директор

Анастас Петров
 Изпълнителен директор

Габриела Бозаджиева
 Съставител

Съгласно доклад на независимите одитори:

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД

БДО АФА ООД

Джон Нюман
 Прокурист

Рени Йорданова
 Управител

Боряна Димова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Надя Вячка

Регистриран одитор, отговорен за одита

29-03-2024

	Приложения	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Получени вноски за осигурени лица	6.1	15,321	17,814
Получени средства на лица от пенсионни схеми на ЕС, ЕЦБ и ЕИБ		-	108
Изплатени средства на осигурени лица и техните наследници		(7,460)	(7,449)
Изплатени средства на пенсионери		(21)	(25)
Средства на осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		774	7,629
Средства на осигурени лица, прехвърлени към други пенсионни фондове		(827)	(2,964)
Платени такси на управляващата компания		(1,989)	(692)
Други постъпления от управляващата компания		6	2
Получени лихви		2,002	1,474
Получени дивиденди		1,267	1,252
Продадени инвестиции		307,015	335,428
Придобити инвестиции		(315,133)	(346,791)
Други парични потоци		(175)	(214)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		780	5,572
Нетно изменение на парични средства и парични еквиваленти			
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	7	10,722	5,150
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	7	11,502	10,722

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представени на страници от 4 до 35. Финансовият отчет на страници от 1 до 35 е одобрен от Управителния съвет на „ПОК ОББ“ ЕАД на 27.03.2024 г. и е подписан, както следва:

Николай Стойков
 Главен Изпълнителен директор

Анастас Петров
 Изпълнителен директор

Габриела Бозаджиева
 Съставител

Съгласно доклад на независимите одитори:

ПрайсуотърхаусКупърс Одит ООД

БДО АФА ООД

Джон Нюнан
 Прокурист

Рени Йорданова
 Управител

Боряна Димова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Надя Вячка
 Регистриран одитор, отговорен за одита

29-03-2024

1. Корпоративна информация

Информация за „Доброволен пенсионен фонд ОББ“ и управляващата компания

„Доброволен Пенсионен Фонд ОББ“ („Фонд“ или „ДФФ ОББ“) е регистриран с решение № 1 /14 декември 2000 г. на Софийски градски съд. Регистрираното седалище и адрес на управление на Фонда е гр. София, бул. „Витоша“ № 89Б.

Фондът се управлява от „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД („Компанията“ или „ПОК ОББ“) и се представлява от изпълнителните му директори. Фондът няма служители.

Към 31 декември 2023 г., общият брой на членовете на Фонда е 45,812 (31 декември 2022 г.: 45,341).

През 2023 г., броят на новоосигурените лица във Фонда е 1,564 (2022 г. 2,531), а броят на осигурените лица, напуснали Фонда е 1,093 (2022 г.: 1,953).

Към 31 декември 2023 г., броят на пенсионерите във Фонда е 6 (31 декември 2022 г.: 6).

Регулаторна рамка на дейността

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (Кодекс или КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната. Фондът е лицензиран съгласно Кодекса от Комисията за финансов надзор (КФН) да извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване се осъществява чрез доброволни осигурителни вноски, посредством които може да се осигури получаването на пенсия, отделно от пенсията от задължителното пенсионно осигуряване.

Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Всяко физическо лице, навършило 16 години, може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано чрез сключване на осигурителен договор. Осигуряването се осъществява с парични осигурителни вноски, които могат да бъдат месечни, за друг период или еднократни. Вноски за допълнително доброволно пенсионно осигуряване могат да правят: физически лица – за своя сметка; работодатели, които са осигурители – за своите работници и служители; други осигурители – физически и юридически лица в полза на трети лица. Вноските за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда. За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване, Дружеството събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд.

От 1 юли 2004 г. индивидуалните партиди на осигурените лица се водят в лева и в дялове. Вноските за допълнително доброволно пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се отчитат в дялове и части от дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Стойността на един дял се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки, съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

1. Корпоративна информация (продължение)

Регулаторна рамка на дейността (продължение)

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на заповед или принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Дружеството, което го е учредило и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от Дружеството, както и за загуби от дейността му.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- лична срочна пенсия за старост, на еднократно или разсрочено изплащане на средствата от индивидуалната партида на осигурено във Фонда лице – при придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на част първа на КСО или по желание на осигуреното лице до пет години преди навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО.
- личната срочна пенсия за старост се определя на базата на натрупаните средства в индивидуалната осигурителна партида, избрания от лицето период за получаването ѝ и техническия лихвен процент, определен с решение на управителния орган на Дружеството и одобрен от КФН;
- лична пенсия за инвалидност при трайна загуба на работоспособност 50 (петдесет) и над (петдесет) на сто.
- личната срочна пенсия за инвалидност се определя на базата на натрупаните средства в индивидуалната осигурителна партида, избрания от лицето период за получаването ѝ по реда на Раздел 9 от Правилника и техническия лихвен процент, определен с решение на управителния орган на Дружеството и одобрен от КФН;
- наследствена пенсия, еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства от индивидуалната партида на осигурен или пенсионер във Фонда – при смърт на осигуреното лице или пенсионер на Фонда.

При придобиване на право на пенсия, регламентирането на условията за изплащането ѝ се извършва чрез сключване на пенсионен договор. Размерът на изплащаните пенсии на осигурените лица се определя в зависимост от размера на натрупаните средства по индивидуалните им партиди, срока на получаване и определения технически лихвен процент.

В началото на всяка календарна година, Дружеството прави преглед и оценка на средствата по индивидуалните партиди на лицата-пенсионери в ДПФ, като калкулира актуална стойност на пенсиите на база салда по партиди с цел актуализация на пенсиите. В случай на неблагоприятни пазарни развития и реализиране на доход от инвестиране на средствата, който е по-нисък от използвания за изчисляването на пенсиите технически лихвен процент, с решение на Управителния съвет, актуализацията може да бъде направена и на тримесечен период.

Когато актуализацията се извършва веднъж годишно, тя се прави в срок до 31 януари. Новоопределеният размер на пенсията са отнася за календарната година.

С цел запазване размера на пенсиите през съответната година непроменен в сравнение с размера от предходната година, Дружеството покрива тази разлика за сметка на собствените си средства. През 2023 г., сумата на тези средства е в размер на 4,356.72 лв. (2022 г.: 242.40 лв.).

Съгласно Кодекса, са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на Кодекса, пенсионноосигурителното дружество, управляващо Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Дружеството е сключило договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2. Изготвяне на финансовите отчети

2.1. База за изготвяне

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приложими за дружества, които се отчитат по МСФО, приети в Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, общоприетото наименование на рамка с общо предназначение за достоверно представяне, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в параграф 1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Годишният финансов отчет на Фонда е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти и инвестициите, които са оценени по справедлива стойност.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО изисква прилагането на конкретни приблизителни счетоводни оценки. От ръководството на Дружеството се изисква да направи собствени преценки и допускания при прилагането на счетоводните политики. Позициите във финансовите отчети, чието представяне изисква по-висока степен на субективна преценка, както и тези позиции, за които приблизителните оценки имат значителен ефект върху финансовите отчети като цяло, са отделно оповестени в Приложение 2.2.

При изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд е приложен специалният стандарт МСС 26 „Счетоводство и отчитане на планове за пенсионно осигуряване“ (МСС 26), съдържащ специфичните изисквания относно финансовите отчети на пенсионните фондове. Всички останали стандарти се прилагат при изготвянето на финансовия отчет на пенсионния фонд в степента, в която не са заменени от изискванията на МСС 26.

Годишният финансов отчет на Фонда е изготвен на база на принципа на действащото предприятие.

Финансовият отчет е представен в хиляди български лева (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПОК ОББ ЕАД на 27 март 2024 г.

2.2. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

При изготвянето на този финансов отчет, Ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Фондът и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите.

Преценките и свързаните с тях допускания се основават на исторически опит и други фактори, които са резонни при тези обстоятелства, резултатите от които формират основа за преценки относно балансовата стойност на активите и пасивите, които не са видни от и чрез други източници. Действителните резултати могат да се различават от направените предварителни оценки.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.2. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Счетоводните преценки и основните допускания се преглеждат редовно. Корекция на счетоводните преценки се прави в годината на повторния преглед на преценките, ако корекцията се отнася за текущата година, или в годината на прегледа и в бъдещите години, ако повторния преглед касае текущата и бъдещите години. Преценките на Ръководството при прилагането на МСФО, които имат съществен ефект върху финансовите отчети и счетоводните преценки със съществен риск от съществена корекция в следващата година са представени по-долу.

Оценка на справедливи стойности

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Фондът има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Когато е приложимо, Фондът използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените. При оценката на справедливата стойност на финансовите активи към 31 декември 2023 и респ. 2022 г., Компанията е приела следните критерии за определяне на активен пазар: сключени сделки в над 50% от работните сесии за предходния тримесечен период и над 1% от средния Free Float изтъргуван обем за същия период, като двете условия се прилагат кумулативно.

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Фондът следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Целта на използването на дадена техника за оценяване е да се оцени приблизително цената, по която би се осъществила обичайна сделка между пазарни участници.

При невъзможност за определяне на справедливата стойност чрез използване на цени на активен пазар се прилага един от следните методи с цел надеждно определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент:

- Метод на линейната интерполация;
- Метод на дисконтираните парични потоци;
- Метод на съотношението цена-печалба на дружества аналози;
- Метод на Блек-Шоулс за оценка на опции;
- Други методи, определени в Правилата за оценка на активите и пасивите

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на транзакцията (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение).

Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Фондът оповестява прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

За повече информация за йерархията на справедливите стойности на портфейла от финансови активи на Фонда, вж. Приложение 14.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществена информация за счетоводната политика

Съществена информация за счетоводната политика, приложена при изготвяне на този финансов отчет, е представена по-долу. Тя е прилагана последователно в представените отчетни години, освен ако изрично не е упоменато друго.

Функционална валута и сделки с чуждестранна валута

Финансовият отчет е представен в български лева, която е функционалната валута и валутата на представяне на Фонда. Сделките с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс към всяка отчетна дата. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ. Непарични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена.

Непарични позиции, оценявани по историческа цена в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането (преоценката) на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица към „Нетни финансови печалби/загуби от управление на инвестиции и финансови активи“.

Основните валутни курсове към 31 декември на съответната година спрямо българския лев са както следва:

	2023 г.	2022 г.
1 евро	1.95583	1.95583
1 щатски долар	1.76998	1.83371

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват паричните средства в каса и по разплащателни сметки, банкови депозити в български лева и валута с оригинален падеж до 3 месеца.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществена информация за счетоводната политика (продължение)

Инвестиции на пенсионния фонд

Инвестициите на Фонда се отчитат по справедлива стойност и включват дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, корпоративни облигации, акции, права и дялове и деривативи. В случаите на продаваеми ценни книжа, справедливата стойност е пазарната цена. За инвестиции, които не се търгуват на активни пазари справедливата стойност се определя чрез прилагане на оценъчни модели. Фондът признава инвестициите, отчитани по справедлива стойност на датата на уреждане. При първоначално признаване инвестициите на пенсионния фонд се отчитат по справедлива стойност, за която се приема цената им на придобиване без разходите по осъществяване на сделката. Разходите пряко свързани със сделката се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица при възникването им.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Печалбите или загубите, възникващи от промени в справедливата стойност на деривативите, се признават директно в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата стойност на инвестициите в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

(i) Последваща оценка

След 1 юли 2004 г. последващата оценка на активите се извършва всеки работен ден в съответствие с приетите Правила за оценка на активите и пасивите на Дружеството и управляваните от него Фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Правилата регламентират реда и начина за последваща оценка, източниците и системите за събиране на информация за справедливата стойност на инвестициите.

(ii) Признаване и първоначално измерване

Фондът първоначално признава вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти по справедлива стойност, когато става дума за договорните условия на инструмента. Вземанията от дивиденди се признават, когато е възникнало правото за получаване. Другите вземания се признават на датата на тяхното възникване.

Паричните средства и парични еквиваленти и вземанията се измерват първоначално по справедлива стойност от която се приспадат разходите по сделката, които са пряко свързани с тяхното придобиване.

(iii) Класификация и последващо измерване

Паричните средства, паричните еквиваленти, депозитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, ако отговарят и на двете условия:

– държат се в бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и

– съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете. Фондът е определил бизнес модел, чиято цел е финансовите активи да бъдат държани, за да се съберат договорените парични потоци за парични средства и парични еквиваленти и вземания.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществена информация за счетоводната политика (продължение)

(iii) Класификация и последващо измерване (продължение)

Вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти впоследствие се оценяват като се използва метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност се намалява със загубите от обезценка. Приходите от лихви, печалбите и загубите от валутно-курсови разлики и обезценката, както и всяка печалба или загуба от отписване, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

(iv) Отписване

Отписване на инвестиции на пенсионния фонд, вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти

Фондът отписва инвестициите на пенсионния фонд или вземанията, депозитите, паричните средства и парични еквиваленти, когато договорните права върху паричните потоци от тях изтичат или когато се прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от сделка, при която по същество всички рискове и ползи от собствеността върху тях са прехвърлени или при която Фондът не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността, нито запазва контрол върху тях.

(v) Обезценка

Фондът признава загуба от обезценка за очакваните кредитни загуби (ОКЗ) за вземанията и паричните средства и парични еквиваленти. Фондът измерва загубата от обезценка по стойност равна на ОКЗ за целия живот на финансовия актив, освен за следните, за които се измерва ОКЗ за 12-месечен период: банкови салда, за които кредитният риск (т.е. рискът от неизпълнение през очаквания живот на финансовия инструмент) не е нараснал значително от първоначалното признаване. При определяне дали кредитният риск на даден финансов актив е нараснал значително след първоначалното признаване и при оценяването на ОКЗ, Фондът взема предвид разумната и обоснована информация, която е подходяща и достъпна без излишни разходи или усилия. Това включва както количествена, така и качествена информация и анализ, основани на историческия опит на Фонда и обоснована кредитна оценка и включваща прогнозна информация. Фондът приема, че кредитният риск по даден финансов актив е нараснал значително, ако просрочието е по-голямо от 30 дни.

Фондът счита, че финансовия актив е в неизпълнение, когато:

- е малко вероятно кредитополучателят да изплати кредитните си задължения към Фонда в пълен размер, без да изисква от Фонда действия като реализиране на гаранция (ако има такава); или
- финансовите активи, за които просрочието е по-голямо от 90 дни.

ОКЗ за целия живот са тези ОКЗ, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на финансовия актив.

12-месечната ОКЗ е тази част от ОКЗ, която е резултат от събитията на неизпълнение, които е възможно да се случат в рамките на 12 месеца след отчетната дата (или по-къс период, ако очаквания живот на инструмента е по-кратък от 12 месеца).

Максималният период, който се взема предвид при определяне на ОКЗ е максималният договорен период, през който Фондът е изложен на кредитен риск.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществена информация за счетоводната политика (продължение)

(v) Обезценка (продължение)

Финансови активи с кредитна обезценка

Към всяка отчетна дата Фондът оценява дали вземанията и паричните средства и парични еквиваленти са с кредитна обезценка. Вземане или парични средства и парични еквиваленти са с кредитна обезценка, когато едно или повече събития е възникнало, което има определено влияние върху очакваните бъдещи парични потоци. Доказателствата, че финансов актив е кредитно обезценен включват следните наблюдаеми данни:

- значителни финансови затруднения на кредитополучателя или емитента;
- нарушение на договор като неизпълнение или просрочие над 90 дни;
- реструктурирането на заем или аванс от Фонда при условия, които Фондът не би разгледал иначе;
- вероятно е кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

Представяне на загуба от обезценка за ОКЗ в отчета за финансовото състояние

Загуби от обезценка на вземанията и паричните средства и парични еквиваленти се приспадат от брутната балансова стойност на активите.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват основно задължения към Компанията.

Фондът признава финансовите пасиви на датата на възникване по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Разходите за лихви, валутните печалби и загуби, както и всяка печалба или загуба от отписване се признават в отчета за промените на нетните активи на разположение на осигурените лица.

Фондът отписва финансов пасив, когато договорните задължения са изпълнени, анулирани или изтекли.

Признаване на приходи

Приходите се признават до степента, в която е вероятно икономически ползи да бъдат получени от Фонда и сумата на прихода може да бъде надеждно оценена. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение.

Приходи от лихви

Приходите от лихви по инвестиции в дългови инструменти се признават текущо пропорционално на времевата база и договорен лихвен процент, а за финансови активи по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Дивиденди

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото на Фонда да получи плащането.

Приходи от преоценка на инвестиции

Разликите от промените в оценката на инвестициите спрямо справедливата им стойност, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена на инвестициите при сделки с тях, се признават като увеличение или намаление в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.3. Съществена информация за счетоводната политика (продължение)

Такси и удържки

За осъществяване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване и за управление на Фонда, Дружеството събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Доброволния пенсионен фонд, посочени по-долу. Таксите се удържат при превеждане на средствата на осигурените лица и се отчитат като задължение към управляващото пенсионноосигурително дружество.

- Еднократна встъпителна такса в съответствие с Правилника за организацията и дейността на Фонда;
- Удържка от всяка осигурителна вноска в съответствие с Правилника за организацията и дейността на Фонда;
- Инвестиционна такса в размер на 10% от дохода, реализиран от инвестиране на средствата;
- Удържка при всяко изтегляне на натрупани средства преди настъпване на осигурителен случай в размер на 5 лв.;

Удържка не се начислява при изплащане на средства от индивидуалната партида при придобиване право на пенсия.

Такси и удържки не се събират в случаите на прехвърляне на средства, поради несъгласие на осигурените лица с приети изменения и допълнения в Правилника за дейността на пенсионния фонд.

Фондът не начислява други такси и удържки освен определените в Правилника за организацията и дейността на Доброволния Пенсионен фонд.

Пенсионни резерви

Дружеството не изплаща пожизнени пенсии от Фонда, поради това към 31 декември 2023 г. няма заделени пенсионни резерви относно ДПФ.

2.4. Нови и изменени стандарти, приети от Фонда

Фондът е приложил следните стандарти и изменения за първи път за годишния си отчетен период, започващ на 1 януари 2023 г.:

Изменения на МСС 1 и Декларация за практиките по МСФО 2: Оповестяване на счетоводни политики (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“: Определение на „Счетоводни приблизителни оценки“ (издаден на 12 февруари 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода“: Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична операция (издаден на 7 май 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

МСФО 17 „Застрахователни договори“ (издаден на 18 май 2017 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.), включително Изменение на МСФО 17 (издаден на 25 юни 2020 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Изменение на МСФО 17 „Застрахователни договори“: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 — сравнителна информация (издаден на 9 декември 2021 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

2. Изготвяне на финансовите отчети (продължение)

2.4. Нови и изменени стандарти, приети от Фонда (продължение)

Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода“: Международна данъчна реформа – Втори стълб Моделни правила (издаден на 23 май 2023 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.)

Промените в приетите стандарти, изброени по-горе, нямат ефект върху сумите, признати в предходни периоди, нито се очаква те да имат значително въздействие върху текущия или бъдещите периоди. Промените в МСС 1 имат ограничено влияние върху оповестяването на счетоводната политика на Фонда.

През 2023 г. няма значими промени в счетоводните политики прилагани от Фонда.

2.5. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приети от Фонда

Публикувани са определени нови счетоводни стандарти и разяснения, които не са задължителни за прилагане през отчетния период към 31 декември 2023 г. и не са били предварително приети от Фонда. По-долу е изложена оценката на Фонда за въздействието на тези нови стандарти и разяснения.

Изменения на МСФО 16 „Лизинги“: Пасив по лизинг при сделки за продажба с обратен лизинг (издаден на 22 септември 2022 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“:

- Класификация на пасивите като текущи и нетекущи (издаден на 23 януари 2020 г.)
- Класификация на пасивите като текущи и нетекущи - отлагане на датата на влизане в сила (издаден на 15 юли 2020 г.)
- Нетекущи пасиви с договорни клаузи (издаден на 31 октомври 2022 г., в крайна сметка в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Няма други стандарти, които все още не са приети, и които се очаква да имат значително въздействие върху Фонда през настоящия или бъдещ отчетен период, както и върху транзакциите в обозримо бъдеще.

2.6. Нови стандарти, разяснения и изменения, които все още не са приети от ЕС

Изменение на МСС 7 „Отчети за паричните потоци“ и МСФО 7 „Финансови инструменти“: Оповестяване – Споразумения за финансиране на доставчици (издадени на 25 май 2023 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

Изменение на МСС 21 „Ефекти от промените в обменните курсове“: Липса на курс за превалутиране (издадени на 25 май 2023 г. и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2025 г.)

Изменение на МСФО 16 „Лизинги“: Лизингово задължение при продажби и обратен лизинг (издадени на 22 септември 2022 и в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г.)

3. Нетни печалби/(загуби) от преценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност

Фондът отчита печалба от преценка на инвестиции и финансови активи по справедлива стойност в размер на 17,472 хил. лв. през 2023 г. и съответно загуба от 26,023 хил. лв. през 2022 г. Разпределението на нетните (загуби)/печалби от преценка по видове финансови активи е показано в таблица по-долу:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	1,668	(2,703)
Чуждестранни държавни ценни книжа	3,615	(11,084)
Български корпоративни облигации	5	8
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	216	(636)
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	11,968	(11,608)
	17,472	(26,023)

4. Приходи от лихви

Разпределението на приходите от лихви по видове финансови активи е показано в таблицата по-долу:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	970	432
Български корпоративни облигации	56	21
Чуждестранни държавни ценни книжа	1,485	843
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	122	70
	2,633	1,366

5. Оповестяване на свързани лица

Идентифициране на свързани лица

Свързано лице на Фонда е „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД (наричано още ПОК ОББ ЕАД), в качеството му на управляващо дружество, както и ключовият ръководен персонал на ПОК ОББ ЕАД.

Крайна компания майка

Крайната компания-майка на ПОК ОББ ЕАД е KBC Group N.V.

Предприятия с контролно участие в Пенсионноосигурителна компания ОББ ЕАД

100% от акциите на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД се притежават от „ДЗИ – Животозастраховане“ ЕАД.

Други свързани лица

Кей Би Си Иншурънс Лимитид (от 01.08.2021 г.)

Ключов ръководен персонал

Свързани лица на Фонда са и ключовият ръководен персонал на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД. Компанията счита, че ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния и Надзорен съвет към 31 декември 2023 г.

5. Оповестяване на свързани лица (продължение)

Сделки със свързани лица

Продажбите на и покупките от свързани лица се осъществяват по договорени цени. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени и уреждането се извършва в парични средства. Няма гаранции, предоставени или получени вземания от или задължения към свързани лица.

Задълженията и вземанията от свързани лица са безлихвени и необезпечени. Фондът няма получени/ издадени гаранции за задължения на свързани лица.

Транзакциите със свързани лица са оповестени в приложения 5.1 и 5.2 по-долу.

5.1. Такси и удържки от осигурителни вноски за управляващата компания

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Удържки от встъпителни вноски	6	4
Удържки от осигурителни вноски	420	466
Инвестиционна такса	2,100	-
Други удържки	4	5
	2,530	475

5.2. Задължения към управляващата компания

Фондът заплаща такса за управление и инвестиционна такса на управляващата компания.
Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. задълженията на Фонда са, както следва:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Задължение за удържки от встъпителна вноски	-	1
Задължение за удържки от осигурителни вноски	56	85
Задължение за инвестиционна такса	570	-
	626	86

6. Осигурени лица

6.1. Вноски за осигурени лица по сключени договори

Разпределението на получените осигурителните вноски във Фонда към 31 декември е както следва:

	2023 г. хил. лв	2022 г. хил. лв
Вноски по индивидуални договори	9,800	11,329
Вноски по работодателски договори	5,521	6,485
	15,321	17,814

6.2. Изплатени средства на осигурени лица, пенсионери и техните наследници

През 2023 г. са изплатени средства от индивидуалните партии на пенсионери в размер на 21 хил. лв. (2022: 25 хил. лв.) и други изплатени средства на осигурени лица и техните наследници в размер на 7,632 хил. лв. (2022 г.: на 7,637 хил. лв.). През 2023 г. в сумата е отразен и удържан окончателен данък при изтегляне на средствата от осигурените лица в размер на 172 хил. лв. (2022 г: 188 хил. лв.).

7. Парични средства и парични еквиваленти

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Парични средства по разплащателни сметки	11,502	10,722
Общо парични средства и парични еквиваленти	11,502	10,722

Няма блокирани суми и други ограничения за ползване на паричните средства на Фонда.

8. Вземания, свързани с инвестиции

През 2023 г. във вземания, свързани с инвестиции са отразени вземания за дивиденди от български акции и от акции в щатски долари в размер на 300 хил. лв. и преведена сума за записване български акции на първично публично предлагане в размер на 195 хил. лв.

През 2022 г. във вземания, свързани с инвестиции са отразени вземания за дивиденди от акции в щатски долари в размер на 5 хил. лв.

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Вземания за дивиденди	300	5
Вземания по записани акции на първично публично предлагане	195	-
Общо	495	5

9. Инвестиции по справедлива стойност

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	32,875	22,602
Български корпоративни облигации	1,094	880
Чуждестранни държавни ценни книжа	85,930	77,830
Чуждестранни корпоративни облигации	6,563	6,094
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	69,711	64,329
Общо	196,173	171,735

9.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България

Ценните книжа, издадени или гарантирани от Република България към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. имат следната структура по остатъчен падеж и по вид валута:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Деноминирани в лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	2,762	2,567
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	-	2,573
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	30,113	17,462
	32,875	22,602

През 2023 г. купоните по притежаваните ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, е между 0.25% и 4.875% (2022 г.: между 0.25% и 4.125%). Купонните плащания са шестмесечни и годишни, с фиксирани лихвени проценти.

9. Инвестиции по справедлива стойност (продължение)

9.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България (продължение)

През 2023 г. и през 2022 г. инвестицията на Доброволния пенсионен фонд в ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България, са с пазарна стойност над 5% от от наличните нетни активи за изплащане на доходи.

9.2. Български корпоративни облигации

Българските корпоративни облигации имат следната структура по остатъчен срок до падежа и по вид валута:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	1,094	880
	1,094	880

Към 31.12.2023 г. корпоративни облигации на стойност 683 хил.лв. са с плаващ купон (31.12.2022 г.: 880 хил.лв.), а останалите са с фиксиран лихвен процент. Купонните плащания са шестмесечни и годишни.

През 2023 г. купоните по притежаваните корпоративни облигации е между 3.00% и 6.85% (2022 г.: 3.00% и 3.75%).

9.3. Чуждестранни държавни ценни книжа

Чуждестранните държавни ценни книжа, имат следната структура по остатъчен срок до падежа и по вид валута:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Деноминирани в щ. д. с остатъчен срок до падежа до 1 година	-	5,337
Деноминирани в щ. д. с остатъчен срок до падежа над 1 година	12,196	7,964
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	7,560	-
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	66,174	64,529
	85,930	77,830

Към 31.12.2023 г. и 31.12.2022 г., Фондът не притежава безлихвени чуждестранни държавни ценни книжа. През 2023 г. Фондът не притежава единични емисии чуждестранни държавни ценни книжа, чиято пазарна стойност е над 5% от наличните нетни активи на разположение на осигурените лица (2022 г.: единични емисии на стойност 27,844 хил. лв деноминирани в евро с остатъчен срок до падеж над 1 година).

През 2023 г. купоните на притежаваните чуждестранни ценни книжа варира между 0.00% и 6.625% (2022 г.: между 0.00 % и 5.25%).

9.4. Чуждестранни корпоративни облигации

Чуждестранните корпоративни ценни книжа, имат следната структура по остатъчен падеж и по вид валута:

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	6,563	6,094
Общо	6,563	6,094

9. Инвестиции по справедлива стойност(продължение)

9.5. Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Акции	27,081	24,371
Дялове	42,630	39,958
	69,711	64,329

Към 31 декември 2023 г. Фондът притежава акции в български предприятия, на стойност 13,295 хил. лв. (2022 г.: 11,234 хил. лв.) и чуждестранни акции на стойност 13,786 хил.лв. (2022 г.: 13,137 хил. лв.). Към 31.12.2022 г. Фондът притежава дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми в България на стойност 490 хил. лв. (2022 г: 385 хил. лв.) и дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми в чужбина, на стойност 42,140 хил. лв.(2022 г. 39,573 хил. лв.).

10. Деривативни финансови инструменти

Към 31 декември 2023 г., Фондът има деривативни финансови инструменти, класифицирани като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата с балансова стойност в актива 910 хил. лв. (2022 г.: пасиви 12 хил. лв.).

Към 31 декември 2023 г. и съответно към 31 декември 2022 г., Фондът има отворени сделки с валутни деривативни финансови инструменти за продажба на щатски долари с цел намаляване на валутния риск от промяна на валутния курс, свързан с управлението на притежаваните финансови активи, деноминирани в чуждестранна валута, които не отговарят на изискванията за отчитане на хеджиране. Сделките са краткосрочни, със срок до падеж по-малък от една година.

Параметрите на сделките са следните:

към 31 декември 2023 г.	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	16 януари 2024 г.	21,010,000

към 31 декември 2022 г.	Валута	Падеж	Номинална стойност в оригинална валута
Валутен форуърд	Щатски долар	06 януари 2023 г.	19,040,000

Нереализираните печалби от деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през 2023 г. са 574 хил. лв. (2022 г.: печалби 552 хил. лв.).

11. Други задължения

	2023 г. хил. лв.	2022 г. хил. лв.
Разчети с бюджета	43	25
	43	25

12. Данъчно облагане

Доброволният пенсионен фонд няма данъчни задължения. Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане на доходите на физически лица. Услугите по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

Личните осигурителни вноски за допълнително доброволно пенсионно осигуряване се приспадат от дохода на лицата преди данъчно преобразуване. Вноските на работодателите за допълнително доброволно пенсионно осигуряване се признават за разход за дейността съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

През 2020 г. фондът премина регистрация съгласно Закона за данък върху добавената стойност. Тази регистрация не поражда допълнителни данъчни задължения за Фонда.

13. Управление на финансовите рискове

Фондът осъществява управлението на финансовите ресурси на базата на периодично утвърждавана инвестиционна политика от Комитета по управление на активите и пасивите и Управителния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД.

Основната цел на инвестиционната политика на Фонда е свързана с реализиране на доходност от управлението на средствата на осигурените лица над средната на пазара и поддържане на висока степен на диверсификация с оглед минимизиране на риска.

Основните финансови активи на Фонда включват парични средства и парични еквиваленти, банкови депозити, държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, акции и дялове в колективни инвестиционни схеми.

Фондът сключва и деривативни сделки, включващи форуърдни договори за чуждестранна валута. Целта е да се управлява риска от чуждестранните валути, който възниква във връзка с дейността на Фонда.

Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Фонда, включват кредитен, валутен, лихвен, ликвиден и ценови риск. Управителният съвет преразглежда и определя политиката за управление за всеки от тези рискове, които са обобщени по-долу.

Кредитен риск

При управлението на кредитния риск, Фондът инвестира във финансови инструменти с адекватен кредитен рейтинг.

За ограничаване на експозицията на Фонда на кредитен риск са въведени следните процеси и процедури:

- Оценка на кредитния риск – чрез т. нар. рискова премия, представляваща спреда между корпоративната крива на доходност и приложимата бенчмарк – крива, формирана от съответните за пазара на емитента правителствени облигации в обръщение.
- Анализ както на кредитното качество (рейтинг) на емитента на ценната книга, така и на контрагентите, с които Фонда извършва инвестиционните си операции.

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение) Експозиция към държавен дълг

Таблицата по-долу представя кредитния риск свързан с държавен дълг по балансова стойност към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

Държава	Инвестиции по справедлива стойност	Инвестиции по справедлива стойност
	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
	/хил. лв./	/хил. лв./
България	32,875	22,602
Германия	22,456	35,681
Румъния	13,727	11,095
САЩ	12,196	13,301
Унгария	9,055	4,740
Испания	6,237	884
Италия	4,920	1,732
Франция	4,216	-
Индонезия	3,644	3,582
Мексико	3,389	2,562
Ниделандия	1,846	-
Австрия	1,538	-
Полша	907	3,555
Литва	625	-
Ирландия	491	-
Белгия	468	-
Република С.Македония	215	698
Общо	118,805	100,432

Няма значителна концентрация на кредитен риск във Фонда. Таблиците по-долу представят кредитния риск свързан с държавен дълг по матуриретна структура към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г.

2023 г. хил. лв.

Държава	Балансова стойност	Брутни входящи парични потоци	Матуриретна структура					
			До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години
България	32,875	41,131	367	218	531	13,231	21,974	4,810
Германия	22,456	24,596	-	7	5,974	7,629	10,986	-
Румъния	13,727	16,099	-	54	1,663	12,000	2,382	-
САЩ	12,196	16,153	-	165	273	5,462	9,088	1,165
Унгария	9,055	10,725	-	164	156	7,862	2,543	-
Испания	6,237	7,118	-	-	17	4,551	2,550	-
Италия	4,920	5,836	-	10	10	2,332	3,484	-
Франция	4,216	4,627	-	-	26	4,601	-	-
Индонезия	3,644	3,852	-	-	728	3,124	-	-
Мексико	3,389	2,029	-	-	15	2,014	-	-
Ниделандия	1,846	1,103	-	-	32	127	944	-
Австрия	1,538	1,725	-	-	46	170	1509	-
Полша	907	250	-	14	-	236	-	-
Литва	625	814	-	-	23	91	700	-
Ирландия	491	587	-	-	-	-	587	-
Белгия	468	505	-	-	4	501	-	-
Република С.Македония	215	3,814	-	-	49	3,765	-	-
Общо	118,805	140,964	367	632	9,547	67,696	56,747	5,975

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Експозиция към държавен дълг (продължение)

2022 г.

хил. лв.

Държава	Балансова стойност	Брутни входящи парични потоци	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години
Германия	35,681	40,424	-	-	136	31,002	9,286	-
България	22,602	26,589	7	2,788	415	10,673	12,706	-
САЩ	13,301	14,664	22	4	5,562	8,702	374	-
Румъния	11,095	13,162	-	72	259	12,032	799	-
Унгария	4,740	5,618	-	-	47	5,571	-	-
Индонезия	3,582	3,925	-	-	73	3,547	305	-
Полша	3,555	3,807	37	-	-	3,770	-	-
Мексико	2,562	3,027	-	-	38	2,989	-	-
Италия	1,732	1,956	-	-	-	1,956	-	-
Испания	884	1,017	-	-	8	1,009	-	-
Р. Северна Македония	698	966	-	14	-	57	895	-
Общо	100,432	115,155	66	2,878	6,538	81,308	24,365	-

Таблицата по-долу представя информация относно експозицията на Фонда на кредитен риск чрез класифициране на активите спрямо кредитния рейтинг на контрагентите според кредитната агенция Standard & Poor's.

Използваната скала на рейтинговите категории е на Standard & Poor's.

2023 г.

Държавни ценни книжа
 хил. лв.

Standard & Poor's

A	6,237
A-	907
A+	625
AA	5,174
AA+	13,734
AAA	24,302
BBB	44,829
BBB-	22,782
Общо	118,590

През 2023 г. Държавни ценни книжа без рейтинг са на стойност 215 хил. лв.

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Корпоративни облигации хил. лв.	Standard & Poor's
A	1,572
A-	781
A+	370
A1	607
AA	804
BVB	441
BVB-	389
BVB+	1,599
Общо	6,563

През 2023 г. Корпоративните облигации без рейтинг са на стойност 1,094 хил. лв.

През 2023 г. кредитният риск на експозицията на паричните средства и парични еквиваленти на Фонда според Fitch Ratings е /BBB/ на стойност 11,502 хил. лв.

През 2023 г. кредитният риск на експозицията на деривативни финансови инструменти на Фонда според Standard & Poor's е /A+/ на стойност 910 хил. лв.

Таблицата по-долу представя информация за 2022 г., относно експозицията на Фонда на кредитен риск чрез класифициране на активите спрямо кредитния рейтинг на контрагентите според кредитните агенции на Fitch, Moody's Investors Service и Standard & Poor's.

Използваната скала на рейтинговите категории е на Moody's Investors Service и Fitch Ratings.

2022 г.

Държавни ценни книжа хил. лв.	Fitch Ratings	Moody's Investor service
A-	4,438	-
AAA	48,982	-
Baa2	-	4,740
BВ+	698	-
BVB	27,917	-
BVB-	13,657	-
Общо	95,692	4,740

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Кредитен риск (продължение)

Корпоративни облигации <i>хил. лв.</i>	Fitch Ratings	Moody's Investor service	Standard & Poor's
A	354	-	-
A-	774	-	399
A+	449	-	-
A1	-	736	-
A2	-	361	-
A3	-	764	-
Ba1	-	415	-
Ba2	-	379	-
Baa1	-	1,050	-
Baa3	-	413	-
Общо	1,577	4,118	399

През 2022 г. Корпоративните облигации без рейтинг са на стойност 880 хил. лв.

През 2022 г. кредитният риск на експозицията на паричните средства и парични еквиваленти на Фонда според Fitch Ratings е /BBB/ на стойност 10,722 хил. лв.

През 2022 г. кредитният риск на експозицията на деривативни финансови инструменти на Фонда според Fitch Ratings е /AA-/ на стойност 12 хил. лв.

Валутен риск

През 2023 г., средствата на Фонда са инвестирани в активи, деноминирани в български лева, евро и щатски долари. Валутният риск, свързан с движението на валутния курс се покрива чрез сключване на срочни сделки във валута. Тъй като валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583, валутният риск, произтичащ от евровите експозиции на Фонда е незначителен.

Наличието в портфейлите на инвестиции, деноминирани в щатски долари, налага сключването на сделки, хеджиращи валутния риск, с цел съхраняване стойността на направените вложения. Валутният риск по деноминирани в щатски долари финансови активи се покрива чрез форуърдни продажби, подновявани на месечна база и осигуряващи непрекъснат хедж на портфейлните позиции.

В таблицата по-долу, е представен анализ на чувствителността към възможните промени във валутния курс лев/щ. дол. с ефекта му върху промяната в нетните активи (чрез промените в балансовите стойности на финансовите активи), при условие, че всички други променливи се приемат за константни.

	Увеличение/ Намаление във валутния курс лев/щ. дол.	Ефект върху промените в нетните активи
	%	в хил. лв.
2023 г.	+7.5	79
	- 7.5	(79)
2022 г.	+7.5	(71)
	- 7.5	71

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Валутен риск (продължение)

В таблиците по-долу са представени структурата на активите и пасивите на Фонда по видове валути.

В хиляди лева

2023 г.

Активи	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	1,489	9,921	92	11,502
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата или нейната централна банка	2,762	30,113	-	32,875
Български корпоративни облигации	-	1,094	-	1,094
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	-	73,734	12,196	85,930
Чуждестранни корпоративни облигации	-	6,563	-	6,563
Акции и права	13,295	13,786	-	27,081
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	16,682	25,948	42,630
Вземания от инвестиции	491	-	4	495
Деривативни финансови инструменти	910	-	-	910
Общо	18,947	151,893	38,240	209,080

Пасиви	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Задължения към управляващата компания	626	-	-	626
Общо	626	-	-	626
НЕТНА ВАЛУТНА ПОЗИЦИЯ	18,321	151,893	38,240	208,454

В хиляди лева

2022 г.

Активи	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	1,789	8,785	148	10,722
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата или нейната централна банка	2,567	20,035	-	22,602
Български корпоративни облигации	-	880	-	880
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държави и техните централни банки, от ЕЦБ, ЕИБ или международни финансови организации	-	64,529	13,301	77,830
Чуждестранни корпоративни облигации	-	6,094	-	6,094
Акции и права	11,234	13,137	-	24,371
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	19,444	20,514	39,958
Вземания от дивиденди	-	-	5	5
Общо	15,590	132,904	33,968	182,462

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Валутен риск (продължение)

Пасиви	Лева	Евро	Щатски долари	Общо
Задължения към управляващата компания	86	-	-	86
Деривативни финансови инструменти	12	-	-	12
Общо	98	-	-	98
НЕТНА ВАЛУТНА ПОЗИЦИЯ	15,492	132,904	33,968	182,364

Лихвен риск

Фондът е изложен на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение краткосрочните и дългосрочните си финансови активи с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Фонда е да управлява лихвения риск чрез използване на финансови инструменти, както с фиксирани, така и с плаващи лихвени проценти.

Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. финансовите пасиви на Фонда са нелихвоносни.

Таблицата по-долу представя лихвената структурата на финансовите активи на Фонда по оригинален падеж на финансовите инструменти:

В хиляди лева 2023 г.

Финансови активи	Общо	Без матуритет	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Парични средства и парични еквиваленти	11,502	-	11,502	-	-	-
Финансови активи с фиксиран лихвен процент	125,779	-	-	-	7,560	118,219
Финансови активи с плаващ лихвен процент	683	-	-	-	-	683
Финансови активи нелихвоносни	71,116	71,116	-	-	-	-
Общо	209,080	71,116	11,502	-	7,560	118,902

В хиляди лева 2022 г.

Финансови активи	Общо	Без матуритет	До 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Парични средства и парични еквиваленти	10,722	-	10,722	-	-	-
Финансови активи с фиксиран лихвен процент	106,526	-	-	2,573	5,337	98,616
Финансови активи с плаващ лихвен процент	880	-	-	-	-	880
Финансови активи нелихвоносни	64,334	64,334	-	-	-	-
Общо	182,462	64,334	10,722	2,573	5,337	99,496

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Лихвен риск (продължение)

В таблицата по-долу е представена чувствителност към промяната в лихвени проценти и нейното отражение в отчета за изменението на нетните активи на разположение на осигурените лица към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. Влиянието от увеличението или намалението на лихвените проценти е оценено чрез изчисляването на промяната в справедливата стойност на инструментите с фиксиран лихвен процент.

Хил. лв.	100 базисни точки на паралелно понижние	100 базисни точки на паралелно покачване
2023		
Към 31 Декември	6,345	(5,495)
2022		
Към 31 Декември	4,145	(3,722)

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Фонда предполага осигуряване на достатъчно ликвидни средства за покриване на текущите задължения към осигурени лица, пенсионноосигурителното дружество и други текущи плащания. Фондът управлява ликвидния риск чрез поддържане на парични средства и/или бързо ликвидни дългови ценни книжа. Фондът няма дългосрочни задължения. Тъй като Фондът няма дългосрочни задължения, недисконтираните парични потоци са равни на балансовата стойност на пасивите

Към 31 декември, падежната структура на финансовите пасиви на Фонда, е представена по-долу в хиляди лева:

В хиляди лева	Балансова стойност	Брутни (изходящи) парични потоци < 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Без договорен срок до падежа
2023 г.						
Задължения към управляващата компания	626	(626)	(626)	-	-	-
Общо	626	(626)	(626)	-	-	-

В хиляди лева	Балансова стойност	Брутни (изходящи) парични потоци < 3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	> 5 години	Без договорен срок до падежа
2022 г.						
Задължения към управляващата компания	86	(86)	(86)	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	12	(12)	(12)	-	-	-
Общо	98	(98)	(98)	-	-	-

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми

В Доброволен Пенсионен Фонд ОББ, рискът от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми е управляван чрез активна инвестиционна политика и прилагане на ограничения за максимален размер на концентрация на инвестиции в емитент, група, дадена индустрия, географска локация и съотношение директни инвестиции в акции и колективни инвестиционни схеми.

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

Анализът на чувствителността на цената на притежаваните от фонда чуждестранни дялове на колективни инвестиционни схеми от промяна в цената на борсовите индекси е, както следва:

2023 г.	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи
		хил. лв.
<i>Борсови индекси:</i>		
AEX	5%	110
CAC 40	5%	288
DAX	5%	184
Eurostoxx 50	5%	175
FTSE 100	5%	-
FTSE MIB	5%	38
IBEX 35	5%	54
Markit Iboxx EUR Liquid Index	5%	-
MSCI Brazil	5%	13
MSCI China	5%	160
MSCI Emerging Europe	5%	25
MSCI Emerging Markets	5%	-
MSCI Japan	5%	-
MSCI India	5%	33
MSCI Korea	5%	34
S&P 500	5%	1,700
SOFIX	5%	672
AEX	-5%	(110)
CAC 40	-5%	(288)
DAX	-5%	(184)
Eurostoxx 50	-5%	(175)
FTSE 100	-5%	-
FTSE MIB	-5%	(38)
IBEX 35	-5%	(54)
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-5%	-
MSCI Brazil	-5%	(13)
MSCI China	-5%	(160)
MSCI Emerging Europe	-5%	(25)
MSCI Emerging Markets	-5%	-
MSCI Japan	-5%	-
MSCI India	-5%	(33)
MSCI Korea	-5%	(34)
S&P 500	-5%	(1,700)
SOFIX	-5%	(672)

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2023 г.	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи
		хил. лв.
<i>Борсови индекси:</i>		
AEX	20%	438
CAC 40	20%	1,151
DAX	20%	734
Eurostoxx 50	20%	699
FTSE 100	20%	0
FTSE MIB	20%	152
IBEX 35	20%	217
Markit Iboxx EUR Liquid Index	20%	0
MSCI Brazil	20%	53
MSCI China	20%	641
MSCI Emerging Europe	20%	98
MSCI Emerging Markets	20%	-
MSCI Japan	20%	-
MSCI India	20%	131
MSCI Korea	20%	137
S&P 500	20%	6,800
SOFIX	20%	2,689
AEX	-20%	(438)
CAC 40	-20%	(1,151)
DAX	-20%	(734)
Eurostoxx 50	-20%	(699)
FTSE 100	-20%	-
FTSE MIB	-20%	(152)
IBEX 35	-20%	(217)
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-20%	-
MSCI Brazil	-20%	(53)
MSCI China	-20%	(641)
MSCI Emerging Europe	-20%	(98)
MSCI Emerging Markets	-20%	-
MSCI Japan	-20%	-
MSCI India	-20%	(131)
MSCI Korea	-20%	(137)
S&P 500	-20%	(6,800)
SOFIX	-20%	(2,689)

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2022 г.	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи
		хил. лв.
<i>Борсови индекси:</i>		
AEX	5%	79
CAC 40	5%	301
DAX	5%	186
Eurostoxx 50	5%	107
FTSE 100	5%	58
FTSE MIB	5%	9
IBEX 35	5%	42
Markit Iboxx EUR Liquid Index	5%	65
MSCI China	5%	65
MSCI Emerging Europe	5%	-
MSCI Emerging Markets	5%	107
MSCI Japan	5%	66
S&P 500	5%	1,569
SOFIX	5%	564
AEX	-5%	(79)
CAC 40	-5%	(301)
DAX	-5%	(186)
Eurostoxx 50	-5%	(107)
FTSE 100	-5%	(58)
FTSE MIB	-5%	(9)
IBEX 35	-5%	(42)
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-5%	(65)
MSCI China	-5%	(65)
MSCI Emerging Europe	-5%	-
MSCI Emerging Markets	-5%	(107)
MSCI Japan	-5%	(66)
S&P 500	-5%	(1,569)
SOFIX	-5%	(564)

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

2022 г.	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи
		хил. лв.
<i>Борсови индекси:</i>		
AEX	20%	315
CAC 40	20%	1,202
DAX	20%	743
Eurostoxx 50	20%	427
FTSE 100	20%	233
FTSE MIB	20%	34
IBEX 35	20%	168
Markit Iboxx EUR Liquid Index	20%	259
MSCI China	20%	260
MSCI Emerging Europe	20%	-
MSCI Emerging Markets	20%	428
MSCI Japan	20%	265
S&P 500	20%	6,276
SOFIX	20%	2,256
AEX	-20%	(315)
CAC 40	-20%	(1,202)
DAX	-20%	(743)
Eurostoxx 50	-20%	(427)
Eurostoxx 600	-20%	-
FTSE 100	-20%	(233)
FTSE MIB	-20%	(34)
IBEX 35	-20%	(168)
Markit Iboxx EUR Liquid Index	-20%	(259)
MSCI China	-20%	(260)
MSCI Emerging Europe	-20%	-
MSCI Emerging Markets	-20%	(428)
MSCI Japan	-20%	(265)
S&P 500	-20%	(6,276)
SOFIX	-20%	(2,256)

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

Анализът на чувствителността на цената на притежаваните от фонда акции, издадени в Република България е, както следва:

	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.
2023 г.		
Акции, издадени в Република България	+20%	2,659
	-20%	(2,659)

	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.
2023 г.		
Акции, издадени в Република България	+5%	665
	-5%	(665)

	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.
2022 г.		
Акции, издадени в Република България	+20%	2,247
	-20%	(2,247)

	Промяна в цената на акции	Ефект върху промените в нетните активи хил. лв.
2022 г.		
Акции, издадени в Република България	+5%	562
	-5%	(562)

Анализът по-долу показва концентрацията на риск по индустрии за притежаваните от Фонда български акции:

Индустрии:	2023 г.	2022 г.
Дружества със специална инвестиционна цел	43.15%	43.88%
Индустриални компании	25.25%	28.55%
Здравеопазване	14.18%	13.57%
Финансов сектор	9.34%	9.35%
Технологии	5.33%	-
Потребителски стоки от първа необходимост	2.75%	4.36%
Материали	-	0.29%
	100.0%	100.0%

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Риск от промяна в цената на акции и дялове в колективни инвестиционни схеми (продължение)

Анализът по-долу показва концентрацията на риск по индустрии за притежаваните от Фонда чуждестранни акции:

<i>Индустрии:</i>	<i>2023 г.</i>	<i>2022 г.</i>
Финансов сектор	21.94%	14.93%
Потребителски дълготрайни стоки/услуги	20.84%	16.52%
Технологии	19.11%	14.05%
Индустриални компании	9.42%	11.49%
Енергетика	9.32%	7.37%
Материали	6.84%	9.67%
Здравеопазване	4.70%	7.37%
Потребителски стоки от първа необходимост	4.06%	10.35%
Комуникационни услуги	2.04%	3.03%
Други	1.73%	4.56%
Дружества със специална инвестиционна дейност	-	0.66%
	100.0%	100.0%

Управление на рисковете, свързани с последствията от повишена инфлация

Влияние върху дейността и финансовото състояние на Фонда

Доходност на Фонда

За 29.12.2023 г. стойността на един дял на "ДПФ ОББ" е 2.03378 при средна стойност на един дял за всички доброволни пенсионни фондове (индекс VOLIDEX) 2.06381. Постигнатата доходност от „ДПФ ОББ“ за 2023 г. е положителна в размер на 9.63%.

За последните 24 месеца годишната доходност на Доброволен Пенсионен Фонд ОББ е 3.09% годишно, при -0.76% немодифицирана претеглена доходност за предходните две години на доброволните фондове за пазара.

Финансово състояние на фонда - промени в инвестиционната стратегия през годината

През 2023 година станахме свидетели на възстановяване на финансовите пазари, след негативните резултати от 2022 година. Причината за позитивното развитие е устойчивото представяне на икономиките, ниската безработица и спад на инфлацията.

За 2023 година основната пазарна тенденция, свързана с търговията с акции беше доброто представяне на технологичните компании. Причината за това са развитието в сферата на изкуствения интелект и перспективите пред икономическите сектори свързани с неговата употреба.

При инструментите с фиксирана доходност успокояването на инфлацията и индикациите от страна на централните банки за приключване на цикъла на вдигане на лихви доведоха до положителна доходност. Корпоративните облигации с кредитен рейтинг по-нисък от инвестиционен се представиха най-добре.

13. Управление на финансовите рискове (продължение)

Управление на рисковете, свързани с последствията от повишена инфлация (продължение)

Съотношението на ликвидните средства и текущите задължения на „ДПФ ОББ“ към 31.12.2023 г. е 194.49, което показва, че Фондът разполага с достатъчно средства да покрие краткосрочните си задължения.

С оглед дългосрочността на осигуряването и доброволния му характер, основна цел на „ДПФ ОББ“ при управлението на средствата на осигурените лица е реалното им нарастване чрез постигане на доходност, надвишаваща инфлацията в дългосрочен план. Дружеството реализира това чрез разумен баланс между риск и доходност, което осигурява дългосрочна сигурност за вложенията на клиентите на фондовете.

С цел да се възползва в максимална степен от благоприятното развитие на финансовите пазари, Компанията поддържа високо ниво на рисковите активи в портфейлите на пенсионните фондове в рамките на годината. След публикуването на добрите данни свързани с инфлацията през последното тримесечие, беше увеличена дюрацията на инструментите с фиксирана доходност. Предприетите от Компанията действия доведоха до отлични инвестиционни резултати, както в абсолютна стойност и така и на релативна база спрямо останалите пенсионни фондове в страната.

През 2023 г. фокусирани действия на Компанията бяха насочени към ограничаване на ефектите от повишената инфлация върху Фонда и средствата на осигурените лица. Ръководството следеше на ежедневна база развитието на пазарите и извършваше корекции, при необходимост, в своите инвестиционни решения.

14. Инвестиции по справедлива стойност по категории

Таблицата по-долу показва справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. За всички други финансови активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност, ръководството на фонда счита, че тяхната справедлива стойност се доближава до балансовата им стойност.

към 31 декември 2023 г. в хиляди лева	Приложения	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност
Инвестиции по справедлива стойност:					
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	9.1	30,113	2,762	-	32,875
Български корпоративни облигации	9.2	-	1,094	-	1,094
Чуждестранни държавни ценни книжа	9.3	85,930	-	-	85,930
Чуждестранни корпоративни облигации	9.4	6,563	-	-	6,563
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	9.5	66,308	310	3,093	69,711
Общо финансови активи		188,914	4,166	3,093	196,173

14. Инвестиции по справедлива стойност по категории (продължение)

към 31 декември 2022 г. в хиляди лева	Приложения	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност
Инвестиции по справедлива стойност:					
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България	9.1	20,035	2,567	-	22,602
Български корпоративни облигации	9.2	-	880	-	880
Чуждестранни държавни ценни книжа	9.3	77,830	-	-	77,830
Чуждестранни корпоративни облигации	9.4	6,094	-	-	6,094
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	9.5	60,726	2,286	1,317	64,329
Общо финансови активи		164,685	5,733	1,317	171,735

През 2023 г. няма трансфери между ниво 1 и ниво 2 в инвестициите по справедлива стойност (през 2022 г.: сумата на трансферите от ниво 1 в ниво 2, в размер на 3,166 хил.лв., се дължи на развитието и пазарните условия през 2022 г.).

Равнение на справедливите стойности от Ниво 3

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

В хил. лева	Ниво 3 Справедлива стойност
Салдо на 1 януари 2022 г.	2,284
Нетно изменение в справедливата стойност (нереализирано)	(104)
Трансфер от ниво 3 в ниво 2	(1,548)
Трансфер от ниво 1 в ниво 3	685
Салдо на 31 декември 2022 г.	1,317
Салдо на 1 януари 2023 г.	1,317
Покупки	46
Продажби	(66)
Нетно изменение в справедливата стойност (нереализирано)	544
Трансфер от ниво 2 в ниво 3	1,252
Салдо на 31 декември 2023 г.	3,093

Трансферът от Ниво 2 към Ниво 3 през 2023 г., се дължи на това, че за притежавани от Фонда български акции са приложени методи за оценка, тъй като към 31.12.2023 г. за тях не е налична цена от активен пазар.

Трансферът от Ниво 3 към Ниво 2 през 2022 г., се дължи на това, че към 31.12.2022 г. има котирана цена на недостатъчно ликвиден пазар на притежавани български акции, за които към 31.12.2021 г. са приложени методи за оценка.

Трансферът от Ниво 1 към Ниво 3 през 2022 г., се дължи на това, че за притежавани от Фонда български акции са приложени методи за оценка, тъй като към 31.12.2022 г. за тях не е налична цена от активен пазар.

15. Финансовите инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Приложения	2023 г.	2022 г.
<i>В хил. лева</i>			
Парични средства и парични еквиваленти	7	11,502	10,722
Вземания, свързани с инвестиции	8	495	5
Общо		11,997	10,727

16. Събития след края на отчетния период

Към този момент, Ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие при изготвянето на настоящия финансов отчет.

Няма други значими събития след датата на баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2023 г.